

[Starby kyrka genom tusen år.odt](#)

Starby kyrka

I samband med inre renovering år 2015 fann man Starby kyrkas sannolikt äldsta golv.

Detalj av kyrkans golv som upptäcktes vid renovering 2014-2015. Golvet kan vara kyrkans ursprungliga från tidig medeltid.

Arkeologerna bedömer att kyrkan byggts som en tegelkyrka på mot slutet av 1100-talet eller början av 1200-talet. Genom en glasskiva i golvet på sydsidan i en av bänkraderna, kan man än i dag få en skymt av detta det kanske ursprungligaste golvet.

Det betyder att vi när vi träder in i kyrkan i dag, går vi in i ett rum som existerat i sannolikt över 800 år!

Under de århundraden som kyrkan stått på sin plats, vackert belägen blickande ut över Rönne ås dalgång, har dess yttre genomgått få förändringar.

Som i så många andra församlingar fanns på 1800-talet planer på en ombyggnad i nygotisk stil, med korsarmar, men till glädje för dagens församling förverkligades aldrig detta.

Tornet byggdes först i början av 1800-talet och bär årtalen 1819. Tidigare fanns på kyrkogården en fristående klockstapel för kyrkans två klockor

År 1855 slutfördes en mindre utvidgning av kyrkan mot öster, då den främre delen av den medeltida kyrkan breddades och det nuvarande koret med dess absidliknade sakristia byggdes till.

I samband med det vidgades även kyrkans fönster. Kyrkans yttre som vi ser det i dag, har varit detsamma sedan 1855.

Det betyder också att kyrkan i början av 1800-talet såg ut i stort sett som sedan tidig medeltid.

Före tornets tillkomst var kyrkans ingång från södersidan, där ett vapenhus var tillbyggt. I samband med renoveringen och utgrävningen av kyrkans golv 2015 kunde man även hitta rester av den gamla ingången på norrsidan, som ursprungligen var för kvinnorna, som hade sina platser på kyrkans norrsida (vänster sida sett från ingången).

Träder vi in i kyrkan möter oss bidrag från olika tider i kyrkans historia. Det vi ser är också uttryck för församlingens omsorg om sin kyrka genom tiderna

Dopfunten

Äldst av kyrkans inventarier är den mäktiga dopfunten i sten, som i dag är placera i korets norra del. Denna medeltida dopfunt, som troligen har sitt ursprung från kyrkans tillkomsttid, såldes i samband med renoveringen 1819 och hamnade som vattenho i en hage i Ausås. Som en generös gåva fick kyrkan 2002 glädjen att från dess dåvarande ägare ta emot den och på nytt kunna bruka den för sitt ursprungliga ändamål, att genom dopet inlemma nya generationer i församlingens gemenskap. Det på *cuppan* inristade hjärtat med sina – vi anar initialerna av ett ungt par som på det sättet ville föreviga sin kärlek – har tillkommit under åren i den tillbringade på en gård i Ausås.

Plexiglasskivan med den ingjutna dopskålen ger oss möjlighet att se funtens djup och vi påminns om den ursprungliga dopseden att nedsänka

dopbarnet helt i dopvatten - ett tecken på att dopet gör oss delaktiga i Kristi död och uppståndelse.

I vapenhuset står en dopfunt av i cement cement från 1800-talet. På äldre bilder ser man i cement den i cement

placerad nedanför predikstolen.

Den har nu istället fått en ny funktion som "bord" för kyrkkaffet i vapenhuset efter gudstjänsten.

*Dopets vatten, det är tecknet
på en kärlek utan mått.
Födas, leva, dö och uppstå
– före oss har Kristus gått.
Flodens vatten strömmar ständigt,
liv åt träd och ört det bär.
Livets vatten i en dopfunt
vittnar om att Gud är här. (Psalm 386:2)*

Vägg- och valvmålningarna

Mest iögonenfallande när man träder in i kyrkan är nog kyrkans vägg- och valvmålningar. Vågar vi gissa att det medeltida kyrkorummet också varit mer eller mindre bemålat? Kyrkans nuvarande målningar tillkom vid reoveringen 1912. Samma år fick kyrkan sin nuvarande bänkinredning och färgsättning i allmogestil.

Predikstolen

Den nuvarande predikstolen är daterad 1668 och ersatte då en tidigare i enklare utförande. Baldakinen ("taket" över den) är av från 1681. Duvan som svävar under den är en symbol för den heliga Anden. Den pryds av skulpturer av bibliska gestalter och tre av de fyra evangelisterna (vilken saknas?) – var och en med sina attribut eller symboler, som gör att vi kan identifiera dem.

Min Søn, achla
Guds ord är en

lydå min ord
traffl. allom ihem

Ehen ther aff
Salige ord

Gudi är han
höra Guds

Altartavlan och altaret

Kyrkan har under århundradena haft olika altaren, altarutsmyckningar och altartavlor. Den nuvarande altartavlan föreställer Jesu bön i Getsemane örtagård skärtorsdagens kväll innan han grips inför korsfästelsen. Nere i vänstra hörnet ser man de tre sovande lärjungarna, Petrus, Jakob och Johannes (se t.ex. Matteusevangeliet 26:16-46).

Det nuvarande altaret, med underrede av tegelsten och med en hel stenskiva, tillkom 2002. I kyrkorummet symboliserar Altaret Kristus. Därför har det i stenskivan inristat fem kors, Kristi fem sår.

Kyrksilver

Nattvardskalken tillhör de äldre inventarierna, som ännu är i bruk. Den nämns första gången 1662, men har varit föremål för renoveringar sedan dess.

Mässhake

Bland kyrkans äldre textilier är en mässhake från 1775. Den kan ses i det glasskåp som rymmer en del av kyrkans äldre inventarier.

Orgeln

Den nuvarande läktaren tillkom när tornet tillbyggdes kyrkan 1819. Det dröjde dock till 1862 innan kyrkan fick sin första orgel. Den nuvarande orgeln med 10 stämmor, byggd av orgelbyggare A Magnusson i Göteborg, tillkom 1933. Den har den numera ovanliga pneumatiska tekniken, d.v.s. att man öppnar de olika stämmorna med hjälp av luft och inte med ett mekaniskt system.

Kyrkklockorna

Kyrkan äger två klockor, en från 1631 (storklockan) och den andra från 1774 (lillklockan). Båda är omgjutna 1787 av klockgjutare Palmblad i Kristianstad, då de var skadade och inte hade kvar sin klang. Som redan nämnts var kyrkorna före tornets tillkomst 1819, placerade i ett fristående klocktorn på kyrkogården. Inskriptionen på Storklockan börjar så:

*Känn Starby folk din plikt
vid dina klockors ljud
låt rösten av vår malm
få kalla dig till Gud.*

Timglas

Timglas vid predikstolen påminner oss om bestämmelsen i 1686 års kyrkolag att prästen fick predika högst en timme!

Vilka ser vi här?

Predikstolen är prydd av olika bibliska figurer och evangelister, som vi identifierar med hjälp av deras attribut. Vilka kan det vara som syns på bilden bredvid?

Var i kyrkan hittar du den här bilden?

Lammet med en gyllene gloria är en Kristussymbol.

Denna bild har en central placering i kyrkan, ändå är den inte så lätt att hitta.

Var finns den?

Lammet som symbol för Jesus Kristus bygger bland annat på Johannes Döparens utsaga om Jesus i början av Johannesevangeliet: "Där är Guds Lamm som tar bort världens synd." (Joh. 1:29)

I bibelns sista bok, Uppenbarelseboken, är Lammet synonymt med Kristus, som t ex i Upp. 7:10 »Frälsningen finns hos vår Gud, som sitter på tronen, och hos Lammet.«

Gravhällen i koret

Gravhällen i kyrkans kor är över kvartermästare Daniel Hult, som avled den 25 mars 1686.

Texten på hällen lyder: "Här under ligger begrafven fordom qvartermästaren af öfversten högvälborne Hr Nils Gyllenstiernas Nåra Skånska kavalleriregemente oc hr ryttmästare Gislens compagnie erborne oc manhaftige hr Daniel Hult som afsomande i Herranom d 25 Martij 1686. Gud ghifve honom med alla christtrogna en frögdefull uppståndelse."

Starby kyrka är en av Strövelstorps församlings tre kyrkor (Strövelstorps kyrka och Ausås kyrka är de andra).

Fram till 1962 var Starby kyrka en av två församlingar i Höja pastorat och därefter en församling i Strövelstorps pastorat, som i dag är Strövelstorps församling.

Information om gudstjänster och annat församlingsliv finns på vår hemsida <https://www.svenskakyrkan.se/strovelstorp>

Välkommen åter till våra kyrkor!

